

Pilch, Pavel; Paučová, Lenka

Konference Slovanský literární svět: kontexty a konfrontace I

Новая русистика. 2015, vol. 8, iss. 2, pp. 90-93

ISSN 1803-4950 (print); ISSN 2336-4564 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/134575>

Access Date: 03. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

(Suvajdžić, Fedoszov), literárněvědné slavistice (Bunjak), aspektu didaktickému (Suchanek, Hříbková) nebo filologickému (Rylov). Další autoři se ve svých příspěvcích zaměřili na multietnicitu (Fiala, Sobotková), národnostní menšiny (Štěpánek), nebo na problematiku slavistického výzkumu nahlíželi optikou jak literární historie (Červinskaja), tak poetiky tvorby konkrétního spisovatele (Vilčanskaja). Objevily se také příspěvky, v nichž se autoři podívali do historie, aby zhodnotili tradice (Zelenka, Vlček, Hříbková, Jesenšek); ale i příspěvky reflektující slavistická bádání zejména z hlediska časopisu *Československá rusistika* (Bubeníková) a *Slovanský přehled* (Vlček).

Značný zájem vzbudil příspěvek France Šěna o lužickosrbském kulturním lexikonu (*Sorbisches Kulturlexikon*), jenž se určitě stane dobrou pomůckou ve slavistickém výzkumu. Přítomné oslovily také referáty Marka Jesenška o konstituování slovinského spisovného jazyka a Mi-

luše Bubeníkové o významu časopisu *Československá rusistika* hodnoceného z odstupu a s nadhledem. Podnětný byl i příspěvek mapující osudy slavistiky v italském prostředí, konkrétně na univerzitě *L'Orientale* v Neapoli, který přednesl Giuseppe Maiello. O mladé generaci slavistů a jejich zapojení do výzkumných projektů promluvil Josef Šaur. Svě aktivity v rámci časopisu *Proudy*, přípravy sborníku a konference pro doktorandy přítomným prezentovaly samotné studentky doktorského studia.

Rokování svým příspěvkem na konec uzavřel Ivo Pospíšil, v němž poukázal na důležitost hledání nových podnětů, dialogu a vzájemné spolupráce a v neposlední řadě i na důležitost formování mladé slavistické generace prostřednictvím jejího zapojování do výzkumných projektů. Věříme, že v budoucnu se uskuteční další taková setkání, která přispějí k prohloubení výzkumu slovanského areálu.

Lenka Paučová

Konference Slovanský literární svět: kontexty a konfrontace I

Ve dnech 15. a 16. října 2015 uspořádali doktorandi pod záštitou Ústavu slavistiky FF MU literárněvědnou konferenci *Slovanský literární svět: kontexty a konfrontace* s pořadovým číslem jedna slibujícím další ročníky. Během dvou dnů se na konferenci představilo 25 doktorských

studentů z České republiky, Polska, Rakouska, Slovenska a Itálie. Zájemci o téma konference mohli navíc předem nahlédnout do sborníku příspěvků, který vyšel již před konáním akce.

Po úvodních slovech hlavních organizátorek konference Mgr. Elišky

Gunišové a PaedDr. Lenky Paučové přidali svá slova podpory – prorektor Masarykovy univerzity pro výzkum prof. Ing. Petr Dvořák, CSc., proděkan FF MU pro doktorské studium prof. PhDr. Petr Kyloušek, CSc., a vedoucí Ústavu slavistiky FF MU prof. PhDr. Ivo Pospíšil, DrSc. Ihned poté bylo zahájeno jednání v první sekci.

Ta přinesla témata západoslovan-ská. Joanna Świąteková z Varšavy představila své čtení motivu milostného trojúhelníku v románu Żofie Nałkowské *Niedobra miłość* a jeho přesahy společenské a psychologické, přičemž také nastolila otázku tzv. ženského psaní, která se na konferenci objevila ještě několikrát. Katarzyna Maria Jaworska, rovněž z Varšavy, prezentovala komparativní analýzu dvou disidentských dramát, Stoppardova a Mrozkova, v níž si všimla především podobností obou her v zobrazování proměn totalitního režimu, ač jsou od sebe obě dramata vzdálena. Sekci uzavřel příspěvek Olhy Voznyukové, jež se věnoval průřezovému představení haličské literatury.

Rusistickou sekci vedla Lenka Paučová. Své příspěvky věnované ruské literatuře představili účastníci z Itálie a Polska – Gleb Maslow, Martyna Sienkiewiczová a Kristina Voroncovová. Neobvyklý pohled na symbolismus ve svém příspěvku přinesl Gleb Maslow z univerzity v Bologni. Symbolismus viděl jako součást moderny, přičemž v něm akcentoval regresivní kulturní modely. Románu Venedikta Jerofejeva *Moskva–Petušky* se věnovala doktorandka

z Krakova Martyna Sienkiewiczová. Zaměřila se na alkoholismus hlavního hrdiny, což viděla jako způsob revolty vůči společenskému systému a okolnímu světu. Z této triády účastníky nejvíc zaujal příspěvek Kristiny Voroncovové, rovněž z Krakova; protože hledáním intertextových souvislostí mezi díly polské básníky Jeleny Švarcové a ruského básníka Sergeje Stratanovského dokázala existenci polského textu v rámci ruské literatury.

Ve třetí sekci, kterou řídila Eliška Gunišová, zazněly dva příspěvky ve slovenském jazyce. Magdaléna Barányiová z Nitry se věnovala tzv. novému historismu, jehož dopad zkoumala v dílech Ladislava Balleka s tematikou slovenského jihu. Příspěvek Miroslavy Kitkové měl poněkud jiný charakter, doktorandka z Prešovské univerzity v něm srovnala originální text polské spisovatelky Doroty Masłowské *Wojna polsko-ruska pod flagą biało-czerwoną* a jeho slovenský překlad z pera Tomáše Horvátha. Kitkovou zajímala především otázka, jak se překladatel vyrovnal s netypickým jazykem díla. V příspěvku se zaměřila na stylistiku, konkrétně na problémy překladu neologismů.

Poslední sekci prvního dne uzavřely příspěvky více či méně se otírající o téma střetu jedince s jen těžce ovlivnitelným prostředím. Marie Brunová ze Salzburgu se zabývala motivacemi vzniku názvu Weilova románu *Moskva – hranice* a jeho možnými interpretacemi vycházejícími ze zkoumání geneze titulu díla, jež byla ovlivněna také politic-

ky. Zrcadlení vlastních tužeb po dosažení uznání a moci či hledání vlastního odrazu v úspěšnějším předobrazu demonstrovala na románu *Valdštýn a Lukrecie* Oty Filipa Anna Gnotová z Opolské univerzity. První den byl zakončen příspěvkem Dajany Vasiljevičové z Prahy, která představila vývoj ženského psaní a proměny postavení a role ženských autorek v moderní chorvatské literatuře a kultuře, jež je postavena na stále přežívajících patriarchálních vztazích a konceptech.

Páteční ráno zahájila sekce postavená v případě prvních dvou příspěvků kolem mytologické tematiky. Pavel Pilch z Brna začal krátkým exkursem do současného jihoslovanského superhrdinského komiksu a prezentoval, jakým způsobem hrdinové těchto děl reflektují domácí národní mýty a stereotypy. Následoval příspěvek Lucie Fiuráškové z Ostravy, která se zabývala komparací mytologických postav *Starých pověstí českých* a jejich alternativních obrazů v české fantasy literatuře. Mariya Rakovová z Brna se zabývala problematikou překládání nářečí. Galina Prokudinová z Brna, vědoma si jinak obrovského odborného zájmu o Dostojevského, hledala nové pohledy na dílo ruského klasika a přišla s komparativní prací, v níž srovnala *Zločín a trest* s Gorkého novelou *Tři* z hlediska hlavní postavy a jejího vztahu s jinými, přičemž hledala typologické podobnosti v díle obou spisovatelů.

Druhou sekci uvedla Jana Šupová z Brna s velice zajímavým tématem zobrazování smrti v dětské li-

teratuře, což bylo téma pro většinu účastníků konference prakticky neznámé a vzbudilo zajímavou diskusi. Hana Vondrů z Brna pak představila estetické dílo Władysława Tarkiewicze se zaměřením na jeho interdisciplinární přesahy a hodnotu pro současná estetická bádání. Sekci uzavřela Jaroslava Smejkalová rovněž z Brna s pohledem na mytopoetické principy v díle Bruna Schulze se snahou přiblížit jeho vlastní autorskou mytologii, na níž postavil své dílo.

I poslední sekce konference patřila výhradně domácím účastníkům. Martina Salhiová se věnovala způsobům zobrazování prostoru v dětských knihách Božany Apostolovové, a to na rovině přímého i nepřímého zobrazení, jež mají za cíl navozovat především pozitivní atmosféru domova, jeden z klíčových momentů autorčina psaní. Simona Švandová, jež se zabývá vesnickým realismem, srovnávala poetiku Karla Václava Ráise a Martina Kukučína, zejména pokud jde o vztahy postav a vesnického prostředí a jejich vzájemného ovlivňování. Konferenci pak zakončily příspěvky pořadatele. Lenka Paučová srovnávala deník *Moje děti* Eleny Maróthy-Šoltésové s Dostojevského *Deníkem spisovatele* na rovině geneze, rovině žánrové i tematické. Zajímavé bylo zejména srovnání postavení obou děl z hlediska autorské intence ke zveřejnění. Závěrečný příspěvek Elišky Gunišové se také týkal ženského psaní, konkrétně cestopisu Terézie Vansové, prvního ženského cestopisu ve slovenské literatuře, v němž se zají-

mavým způsobem prolínají jak zažitá dobová schémata tvorby pro dívky a mladé ženy, tak i určité emancipační prvky.

Konference měla ještě jeden zajímavý moment. Během druhého dne byl v konferenční místnosti přítomen výtvarník Vladimír Kiseljov, jenž na místě namaloval obraz inspirovaný slovanskou mytologií, ale ta-

ké vyslechnutými příspěvky, a který věnoval Ústavu slavistiky. Jednoznačným přínosem konference byla konfrontace bádání mladých slavistů s jejich kolegy z jiných pracovišť, o diskuse nebyla nouze, a jak jsme již naznačili v úvodu zprávy, v budoucnu se bude toto setkání jistě opakovat, a to za ještě hojnější účasti.

Pavel Pilch
Lenka Paučová